

اورنبورغ
و باشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۴ صوم تین
بارم سنه لگی ۲
اوج آیلغی ۱
بر آیلغی ۵۰
چیت مهلکتلرگه
سنه لك بهاسی ۶ صوم
بارم سنه لگی ۳
اورنبورغ ژورنال
«دین و معیشت»
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد يذكر فیها اسم الله
كثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

دین و معیشت

زمان تاعسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده
دوامی ۶ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنالدر.

یبارلگان یازولرنی
اوزگارنورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
یازولر کیرو قایتارلماز.
م رقه سز خطلر قبول
ایدلماز آدرس آلاشتروغه
۲۱ تین آلنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتنله
آدرسنر مقاله لر
درج ایدلماز
بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شاگردلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فهرست

مسئله
اویده صورة توتو
رمضان هم شوال حقنده
سواتوی و ادا حقنده
مشایعه
ترجیح
لاحقه
قوی صاقلوچی بوریلر
تنقید
تورلی خبرلر
خارجی خبرلر
اورنبورغ خبرلری

شرفیه
ت.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فلسفه عبادتکده ردیه

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانفی نك صوكت
وقت لر دهغنه یازغان اثری اوله رق غایت حکمی
و علمی نادره المثل بر رساله در
زمانه زده فلسفه بیاعلری و حکمت بقالاری چوق
اولدقندن شونلره قارشو تورمق ایچون هر بر اهل
دیانت که بو کتابدک بر نسخه سنی بولندر مق ضرور درام
رساله دین و معیشت اداره سنده ۱۵ تیندن پوچته
ایلان ۱۷ تیندن ساتلدر پوچته مارقه سی هم مقبولدر.

I

محمد اسحق نغازی طرفندن سوؤال:

انچی سوؤال:

انچی سوؤال معصیت یولنده قتل قیلنو ایله شهید
لك حكمی ویریلمی؟ مثلا خمر ایچوب یا که باشقه
شونك کبی فسق فساد یولنك اولسه بونك حکمی نچوک؟
انچی سوؤال بعض آدم لر بدل حجنی مدینه
منوره دن یا که مکة مکرمه دن بدلچیلردن یاللب حج
قیلدرلر. بونك ایله آمر دن حج ساقط اولورمی؟

اداره: انچی سوؤال نك جو ابی کوب تفصیل لر که محتاج
اولدیغندن، زمانم زده کوب تفصیل فی صیغدر ماد یغندن
درج ایدلمدی جوابده ویرلمدی.

انچی سوؤال نك جو ابی: معصیت یولنده معصیت
سببلی اولسه اول کشی شهید بولمیدر. اما معصیت
یولنده اسباب شهادتن بر سبب ایله اولسه اول کشیگه
شهادتی نك اجری، معصیتینك گناهسی بوله در. (من
غرق فی قطع الطريق فهو شهید وعلیه اثم معصيته.
وكل من مات بسبب معصية فليس بشهيد وان مات في
معصية بسبب من اسباب الشهادة فله اجر شهادته وعلیه
اثم معصيته) ردالمحتار ج ۱ صحیفه ۶۳۸ مطلب المعصية
هل تنافي الشهادة.

یعنی بر کسه یول باصقازده اولسه اول کشی
شهید بوله. یول باصو گناهسی اگا ایرم گناه بوله در.
معصیت سببلی اولگان کشی شهید تر کلدن. بر او
معصیت یولنده اسباب شهادتنک برسی ایله اولسه،
اول کشیگه شهید لیکی نك اجری، معصیتینك گناهسی
بوله دیمکدر.

انچی سوؤال نك جو ابی: یاللاب حج قیلدر و ایله،
ذمه سنه حج فرض بولغان کشیدن، حج ساقط بولمیدر.
(فلو استأجر رجلا بان قال استأجرتك على ان تخرج
عني بكذا لم يجز حجه) در المختار مطلب فی الاستئجار
عنی الحج. یعنی بر او، بر کسه گه «سنی فلانچه صومغه
منم ایچون حج قیلورغه یاللام» دیسه، اول کشینك
حج قیلوی درست تو گل دیمکدر.

اما بر کسه یاللاو سوزینی قاتشدر ماینچه غنه،
بر او که آچه بیروب «منه شوشی آچه ابله منم آتامه
یا که آتامه حج قیل» دیسه ده آچه آلوچی حج قیلسه،
بو حج الیگی کشینك آتا یا که آناسندن حج بولوب
توشه در. آتا آنانك ذمه لارنده فرض حج بولسون،
بولماسون، آنلر نك وصیتلری بولسون بولماسون
باری بر در. (ولو اوصی بأن یجعه فاجعه الوارث
من مال نفسه علی ان لا یرجع علیه جاز لاهیت عن حجة الا
سلام) ردالمحتار ج ۲ صحیفه ۲۵۰ یعنی بر او حج
قیلدر و برله وصیت ایتسه ده وارث بولغان کشی اوز
آچه سندن حج قیلدر سه تر که دن آچه آماو شرطی
ایله بو حج میت نك فرض حجندن بولوب توشه دیمکدر
(اذا كان وارثا وكان علی الهیت حج الفرض ولم
یوص به فبقع عن الهیت حجة الاسلام) ردالمحتار ج ۲ صحیفه
۲۵۲ یعنی بر میت نك ذمه سنده فرض حج بولسه ده میت
وصیتسز وفات ایتکان بولسه بر وارث شول میت
ایچون حج قیلسه مذکور حج میت نك فرض حجندن
کتیه میت نك ذمه سندن شونك ایله فرض حج ساقط
بوله دیمکدر.

ایوده صورت توتو

اوشبو و ۱۹۱۲ سنه ده آفمولا شهرینه بار دیکمه
 احبابلر مدن برسی ایکی حریطه ده ایکی فوتوغرا -
 فیچسکی رسم لر کورساتدی منه افندم جدید معلم
 لری گنه دگل ؛ اماملریزه ده بوندای صورتلرگا ،
 روی رضاء کوستره باشلادیلر . اما مومه راضی
 ایماسهون منع ایتمگان دیدی . رسملر ایسه ، اوشبو
 سنه آفمولاده وفات ایتمش ، اصول جدیده معلمی
 مولود اسملی بر معلم نك جنازه سنی اوقوغان وقتده
 شول مولود اسملی معلم نك شایکاسندن برسی
 کیلنروب فوتوغرافچی روسنی مسجد احاطه سی اچینه
 کرتوب ، شول رسم لرنی توشرتوب آلمان ایکان .
 شول وقتده ، جنازه غه حاضر بولغان جماعت هم محله
 امامی ایکنچی محله امامی قارت مدرسی خلفه سی
 بارچه سی نك حضور زده نمازده قول باغلاب تورغان
 کیفیت و صورتنی رسام توشروب آلمان . وشول
 وقتده ایکنچی بر فقیر آدم جنازه سی اولوب اول
 بیچاره هم برگا توشکان . یعنی ایکی تابوت صورتی
 برابر توشرلگان . شول رسم حاضر قولومک آوب
 کیلدم یالغاننی یازغان دیب ایتماسونلر اوچون .
 رسم نك آلدنده ایکی تابوت فقیر آدم تابوتی قارشو
 سنه قول باغلاغان امام افندی صورتی ینه ایکنچی
 محله امامی قارت مدرسی خلفه قاریلر وغیر عوام
 الناس دن مسلمانلر نك صورتلری نمازده قول باغلاب
 طورالر .

وینه ایکنچی رسم باشقه حریطه ده ، بو رسم نی
 هم آلوب قایتدم . حاضر قولومده . بو حریطه ده ،
 جنازه نمازی تیام بولغاچ ، مسجد احاطه سندین چققاچ
 احاطه یاننده ، تابوتنی کوتارگان کویده ، جماعتنی
 طوقطاتوب ، چریک ساعت مقداری توروب ، ینه
 رسام قارشو ، کیلوب ، کوتارگان جماعتنک هم
 کوتارلمش میتلی تابوتنک صورتنی توشروب آلمش

لاکین بو ایکنچی دفعه سنده ، جماعت بیک رنجی کان
 ایهش ، اولگی سی اولگی ایردی . بو نوسی
 بیگراکده اوخشاماغان اش بولدی دیگانلر . بو
 کوتارگان رسمده ، بایاغی بیچاره فقیرنک تابوت
 رسمنی یوق . آنی کوتاروچیلر توقتاتمچی آلوب
 کیتمکانلر . رسامغه التفات ایتمگانلر بدعت دن قاچوب
 قوتولغانلر .

مذکور رسملرنی کورگاچ ، حمیت دینیهمه طوقنوب
 بو بر سنت سیئه اولسه کرک ؛ موندای اشلر ابتدا
 اسلام دن الی یومنا هذا مسلمانلر ده بولماسه کرک .
 کتابلرده اصلا کورنگانی یوق . شول جهت دن جانم
 صقلوب مذکور احبابمدین شول رسملرنی صوراب
 آلم . بو بر بدعت بولسه کرک مونداع اشنی شایع
 اولمئسدین اول ، درست لکنه روایت یا که درست
 ایماسلکنه روایت استب ، روی عالم گاطار الا تورغان
 (دین و معیشت) مجله سینه یازوب ، استفنا قیلایون
 دیوب بالقصد صوراب آلم . شول خصوصنک محترم
 اداره دن ، درست یانا درست ایدو کیمه ، مؤمنیس
 و اهل اسلام قناعت ایتمکاندای روایتلرنی مجله جلیله
 نگزه یازوب ، اعلام قیلماقگزی ، توبانچی لیک ایلان
 اوتندم . هم قولومنی یازوب قویدم .

فرهاد یعقوبی .

اداره - صورت مسئله سی اولگی سنه لر مجله لرنده
 تکرار بتکرار موضوع بحث اولوب اتخاد صورت نك ،
 یتون کتب احادیثنک بیانلریله ، منهی عنه ایذکی یازلغان
 ایدی . ایوده صورت توتو منهی عنه در . بونهر ،
 کتب احادیثنک هر قایوسنده تورلی روایتلر ایله
 مذکوردر . بز بو اورنده مرفات عباره سنی گنه
 یازمق ایله اکثفا قیلهمز .

(واما اتخاد المصور بچیوان فان کان معلقا علی
 حایط سوا کان له ظل ام لا او ثوبا ملبوسا او
 عمامة او نحو ذلك فهو حرام) مرفات ج ۴ صحیفه
 ۴۸۳ یعنی حیوان صورتی توتو دیوارغه اصلنغان

بولسه تیلاسہ آنک کولہ گہسی بولسون تیلاسہ بولماسون تیلاسہ اول کیہ تورغان کیومده تیلاسہ چالمسده و سونک اوخشاشلی لرده بولسون حرام دیمکدر. صورت توتونک حراملغینه کتب شرعیہده کی روایتلرنی یازوب بتر و مشکل درجه سنک کوبدر شونک اوچون اول حقدہ سوز اوزایتونک معناسی یوقدر. بناء علیه سز اول صورتلرنی اوزگزرگه آلوب قایتسه کزده البتہ آنلردن فور تیلورغہ و آنلرنی یورطگزر دن چقاررغہ تیوشلیدر.

(لاند خل الملائکة بیما فیہ کلب اوتصاویر) حدیث شریفی هر بر کتب احادیثده مذکوردر. حدیث شریفنک معناسی « ات هم صورت بولغان ایوگه فرشته لار کرمازلر » دیمکدر. فرشته کر مگان ایوده شیطانغہ بول بک ایرکندر.

رمضان شریف هم شوال حقدہ

۱۹۱۲نجی سنہ مجلہ محترمہ دین و معیشت ننگ ۳۲نجی نومرنده اداره ننگ محترم صابر حضرتکہ دیہ خطابینه حدیث شریف و اقوال فقہا ایله عملگہ چالشوبینه کمال مہنویتہ ایله اشتراک ایتم، محترم صابر حضرت عبادت لریسرگہ بنا قیلندغی جهندن دلیل قطعی لازم توگلدرد. بلکه ظن غالب عبادت وقتلرن تعیینده کالیقین دردی حضرت ننگ بو سوزی عبادتکہ دلیل قطعی لازم توگلنی بلدوره همدہ رمضاننی بولوطلی کونده گی نماز وقتینه قیاس قیلوب ظن غالب ایله روزه غہ کرو لازم نصاب الشہادت شرط توگل دیہ اما رمضاندن چغو طرفنده سکوت قیلہ. محترم صابر حضرت دیدکنچہ ظن غالب ایله روزه غہ کرساک روزه نی ۳۰ کون تکمیل بعدنده شوال آی کورلمسه و افطروالرویتہ حدیثی ایله عمل لازم بولماس میکان. صابر حضرت محکمہ شرعیہ ننگ تقوی مینه بناء چهارشنبه کون روزه بولماق لازم کیلیدی.

شوگا بناء چهارشنبه روزه لازم دیہ اعتقاد ایله روزه بولساق تکمیل بعدنده شوال آی کورلمسه شمول اعتقادیمزہ بناء عید او فورمزمی ایکان؟ آیاز اولوبده تکمیل بعدنده آی کورلمگانلکدن عید اوقمه ساق اولسگی اعتقادیمزہ ضرر کیلماس میکان شبهه سی کیله. مضانغہ کر گانده حق الله بو اغانلقدن دلیل قطعی لازم بولمسه ده شوال آینه نفع العباد متعلق اولدیغندن حقوق العباد اولوب دلیل قطعی شرطدر ظن ایدارم. همدہ محکمہ شرعیہ ننگ تقویم طاراتوی ایله ده روزه غہ کرو روزه دن چغو فلان کونده لازم دیورگه چیتنر اک بولور کبک تیه.

چونکہ بو لازم لار تو باندگی بر نچہ مسئله اریه منجر اولہ. محترم صابر حضرت ایتکانچہ لازمده اولسون اول وقت محکمہ شرعیہ ننگ آی خبر لارونی (کریک رمضان و کریک شوال اولسون) طاراتوی البتہ تبلیغرام واسطه سی ایله ممکن اولور. یوقسه هر کمگہ مشافهتہ اخبار ننگ امکانی یوق. شول جهندن بر سوز چقغانده ئلیسگی منجر اولان ۲ نچی مسئله گہ کوچوب تبلیغرام مسئله سنی علمالار انظارینه قویهق بولام. زمانمزدہ بیگراکده مشهور و معمول اولوب علمالرمز بلانکیبر دیورلک عمل فیلمنوب کیلمگان تبلیغرام خبری ایله روزه غہ کر مک و عید اوقهق بر عادت منزلینه کردی.

بر اوسینه تبلیغرام ایله آی خبری کیلمسه بش اون قریه اماملری شول خبری ایشتو ایله حقہی دگلهی هیچ تیکشرمی روزه غہ کرالر وعید اوقیلر. اگر بر امام عید اوقومی قالسه..... دن کیلمگان خبر گه ده اینابت ایتہی دیہ تل اوزاتالر. شوپله خبر لار شرعا مقبول خبر اولوب مضمونی ایله عمل لازم اولورمی یاخود تبلیغرام خبری ایله روزه غہ کرو چقغان وقتده شوال آی کورلمسه شول رمضاننی تکمیل ایله عید اوقهق لازم یا درست اولورمی؟ عید اوقومغان امامغہ شوال آینده عید کون روزه توتقان جزاسی مترتب اولورمی؟ فکر منی میدانغہ قویغانم بعدنده

ولا يسئل الشهود حتى يطعن الخصم الا في الحدود
والقصاص وقال ابو يوسف ومحمد لا بد ان يسئل
عنهم في السر والعلانية في سائر الحقوق) وقيل هذا
اختلاف عصر وزمان والفتوى على قولهما في هذا الزمان
وان خبر في الكتابة على اقسام فان كانت الكتابة مستبينة
مرسومة فهو بمنزلة النطق من الغائب والحاضر كذا
في الهداية فان كان من غائب عدل فلا بد من العلم
والظن بان هذه الكتابة كتابته وهذا ما يكون الا بشهادة
العدول لان الخط يشبه الخط ذكره في الهداية في مواضع
وقال في كتاب القاضى الى القاضى (ولا يقبل الكتاب الا
بشهادة رجلين او رجل وامرأتين) لان الكتاب يشبه
الكتاب فلا يثبت الا بحجة تامة وهذا لانه ملزم اى كتاب
القاضى الى القاضى ملزم هداية .

قوله ولا يقبل الكتاب اى لا يقبل المكتوب اليه
الكتاب الا بشهادة رجلين او رجل وامرأتين على انه
كتاب القاضى فلان الكتاب وان ختمه وان فيه كذا
وكذا ولا بد من اسلامهما. فتح القدير .

وان كان من غائب فاسق او مستور الحال فلا يقبل
ولو ثبتت الكتابة كتابته .

فاذا تقرر هذا فينبغى ان ينظر ان السلك المذكور
من اى قسم من هذه الافسام فلا شك انه من قبيل الخبر
بالكتابة كان محرك السلك من المبدى يكتب بقلم
طويل قد غابت يده وطرف الثانى من القلم عن المكتوب
اليه ولا يعرفه ايضه الا بهذه الكتابة لانه كتب فيه
انا فلان بن فلان ولا يعبأ بهذه المعرفة من هذه الكتابة
لان صحة هذه الكتابة موقوفة على اسنادها الى الكاتب
العدل وهو بمعرفة فلو توقفت معرفة الكاتب على صحة
هذه الكتابة لزم الدور وبطلانه مشهور فيكون خبر
السلك من الكتابة التى لا يعلم كاتبها وربما يكون على
مبدى السلك فاسقا او نصرانيا او ملجداً لا يتدين بدين
هذا اذا كان المخبر اليه هو الآخذ بنفسه من منتهى
السلك والمخبر هو المحرك بنفسه من المبداء فهذه
الكتابة المجهولة لا يثبت بها ما يثبت بخبر العدل اصلاً
ومثلها ما كان في الازمان السابقة من ارسال المكاتب

مخبر دين ومعيشة مجله سنه علماء طرفدن بر
جواب شافى ياز لغان صونك اداره دن قناعت فيلور لق
ومذهبزه موافق عبار تار ياز لوانى اميد ايتام
كندى فكرم تبليغرام خبرى ايله عيد او قو طرفنده
دگل ايسامده حقيقت طرفينه ايار وگه حاضر من وبو
خصوصه كند منك فكر يمه موافق عبار تار ياز لوانى
حاضر گه فالدروب بيگرا كده اهميتى اولغان مدينه
منوره ده محدثين لردن معدود مدرس شيخ فالح
حضر تار ينك تحريرنى يازوب دين و معيشت اداره
سينه كور ساتونى معقول كورام و بو تحريرنى اداره
كور مگاندر ديه ظن ابتهايمن كورگاندر . شولايده
اوشبو شيخ حضر تار ينك تحريرنى اداره دن دين
ومعيشته درج فيلوانى اوتنام .

شيخ فالح حضر تارى نك قولى:

والبحث في هذا المقام ان السلك المعلوم هل يفيد
خبره علما او ظنا وهل يثبت به ما ثبت بخبر العدلين
او عدل فهل يجوز الافطار والصوم في رمضان بناء عليه
وهل يجوز لامرأة اخبرت في هذا السلك بموت زوجها
او بطلاقه اياها ان تتزوج بعد مضي العدة فانا العبد
الفقير اقول مستعيناً بالله العليم الخبير ان اسباب العلم
والظن ثلاثة العقل، والحس السليم، والخبر الصادق،
فالاول يفيد العلم اذا كانت مقدمات الدليل قطعية
ويفيد الظن اذا كانت ظنية. والثاني يفيد العلم اذا كان
الاحساس تاما كما لا لا اشتباه فيه والا يفيد الظن. والثالث
اذا كان متواترا فيفيد العلم والا يفيد الظن. ثم الخبر
على قسمين نطقا او كتابتا ولهذا اشتهر ان القلم احد اللسانين.
والخبر المتواتر لا يبحث فيه عن عدالة المخبرين
واسلامهم وغيره يقبل من العدل ويرد من غيره ولو
كان مستورا الا في بعض الامور وماروى عن ابي حنيفة
رضى الله تعالى عنه في قبول خبر المستور العدل
فمخصوص ازمانه لسكونه من خير القرون وكون الغالب
فيهم العدالة وانعكس الامر بعده فهذا اختلاف عصر
وزمان كذا افاده صدر الشريعة في توضيحه وقال في الهداية
(وقال ابو حنيفة رح يقتصر الحاكم على ظاهر العدالة

مر بوطه على رجل الحمامة المعلمة لان الخط يشبه الخط
والطير يشبه الطير واما اذا كان المخبر غير من حرك
من المبدأ والمخبر اليه غير من اخذ من المنتهى فزادت
الوسائل فيكون ارسال الكتاب على يد مجهول وكاتبه
مجهول ومرسله مجهول. فان قيل قد جربنا هذا الخبر
مطابقة الواقع ونطمئن نفوسنا به فلا نظن فوق هذا
فيقال لهم قد جربتم المطابقة كثيرا ما في اخبار الكفار
نطقا من اهل الكتاب وغيرهم واطمأنت اليها نفوسكم
سيما اذا كانوا من اهل الحكومة وهم يمنعون عن الكذب
اما لحرمة او لحفظ جاههم فلم لا تجوزون القضاء
بشهادتهم على المسلمين والرجال ان هذه الطمانينة الحاصلة
من القرائن الخارجية لا تكفي لاثبات الحكم الشرعي
بل الحكم الشرعي لا يثبت الا من طريق شرعي عينها
الشارع وهو خبر العدل نطقا او كتابة .

فان قيل قبول خبر العدل نطقا او كتابة بعد ثبوت
عدالته وكتابته ليس الا حصول الظن والطمئنان القلب
فاذا كان هذا المعنى موجودا في خبر السلك فلزم قبوله
فالجواب هذا انهم من لا يميز بين العلة وحكمتها او يعطل
بالحكمة المحضة من غير وصف عليه مدار الحكم وحكمة
العلة غير العلة ولا يجوز التعليل بمحض الحكمة عند المحققين
من اهل الاصول فالحكم فيما نحن فيه قبول الخبر والعلة
هي العدالة والحكمة التي بها صارت العلة علة هو حصول
الظن والاطمئنان فلا يلزمه وجود هذا الحكم عند وجود
هذه الحكمة الا ترى ان سيدنا الصديق الاكبر رضى الله
تعالى عنه لو شهد وحده في الامور التي تحتاج الى شهادة
عدلين فلا يجوز للقاضي ان يحكم على شهادته الا ان
يكون معه عدل آخر ولو شهد عنده عدلان من عوام
العدول يجب عليه ان يحكم على شهادتهما والحاصل
ان الظن من شهادة الصديق رضى الله تعالى عنه يزيد
على الظن الحاصل من شهادة جماعة من العدول كما لا
يخفى ولو جاز التعليل بالحكمة لجاز بهننا وهو خلاف
الاجماع وخص من هذا الامر على خلاف القياس سيدنا
خديمة بن ثابت رضى الله عنه لورود النفي في حقه وهو
قوله عليه الصلوة والسلام من شهد له خديمة فهو حسبه

رواه حبان في صحيفه ذكره الشيخ المحلى في جمع الجوامع
فهكذا في هذا الامر امثلة كثيرة وفي المذكور كفاية لمن
تأمل ثم الحقيقة ان هذه النظم نينة انما هي بحسب الغفلة
والذهول عن الاحتمالات العقلية الصحيحة وسبب الذهول
هو التعود على الاخذ بهذا الخبر والا فيحتمل ان رجلا
اجنبيا من اعداء زيد بن عمرو يجيء على مبدأ السلك
ويسلم الاجرة المعهودة ويقول انا زيد بن عمرو وطلقت
زوجتي او يقول انا من رفقائه وقد مات زيد بن عمرو
ليوخش اهله ويفزعهم فمن الذي يعلم هذا ومن الذي
يمنع هذا ومثل هذه الاحتمالات لا تندفع الا بثبوت العدالة
التي هي الاسلام فالامر الذي يحتاج فيه الى شهادة عدلين
لحقوق العباد التي فيها الاضرار المحض او شهادة عدل
كالاخبار في الديانات كما اذا اخبر ان هذا الماء طاهر
وهذا اللحم ميتة او اخبر امرأة ان زوجها طلقها او مات
عنها ففي القسم الاول لا يعبا بهذا الخبر اصلا وفي القسم
الثاني يجوز الاخذ به بعد التحري لو وافق التحري والا
فلا لانه بمنزلة الخبر المستور كما مر اولا وانما يعتبر
التحري لو كان المحرك على مبدأ السلك والاخذ على
منتهاه مسلما يقينا الا انه مستور العدالة والافان كان
كافرا او احتمل فلا تحري في اخباره .

قال صدر الشريعة في التنقيح وشرحه ان اخبر
بالديانات الفاسق والمستور يتحري فيه اما اخبار الصبي
او المعتوه او الكافر فلا يقبل في الديانات اصلا فلا يلتفت
الى قواهم ولا تحري فيه .

وقال في الهداية لو ان امرأة اخبرها بمجرد الطلاق
فلا يعتبر لاحتمال الرجعة نعم لو اخبرها بالطلاق البائن
وكان الزوج حنفيا يعتبر او كان غير ثقة واتاها من
زوجها بكتاب بالطلاق ولا تدرى انه كتابه ام لا الا ان
اكبر رايها انه حق يعنى بعد التحري فلا بأس بان
تعقد ثم تتزوج وقال صاحب العناية في الحاشية في هذا المقام
فان كان المخبر ثقة لا يحتاج الى غيره وان لم يكن
ثقة لا بد من انضمام التحري آه تم ملخصا من قول
الشيخ رضه .

ابندى نچك اولسهده تيليغرام خبرنده خطا بولو

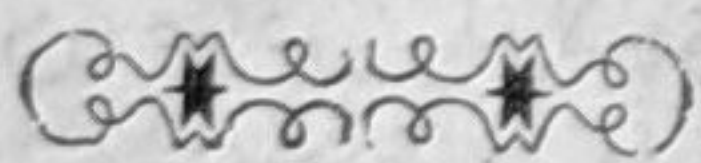
سواتوی وادا حقنده

بونك حقنده تحفه الاريب في الرد على اهل الصليب
 ترجمه سنده ۳۷ نچی صحیفه ده بویله دیه در
 (هر کایساده مر مردن ویاخود کوفکی طاشندن بر
 حوض او اوب آنی پاپاس (پوپ) صوایله طولدیرر
 واوزینه انجیلدن بر آزشی اوقور وایچنه بر چوق طوز
 ایله بر مقدار پاسنک یاغی آتار.)

تحفه الاريب صاحبی ابتداء پاپاس اوله رق صوگره سی
 مسلمان اواب مذکور کتابنی ۸۲۳ س-سنده یاز مشدر.
 بناء علیه اول وقت لرده سواتوی وادا شوایله اول مشدر
 فقط بلسان ماینده حاضر گی ریثسکی بلزام لرده گی کبی
 اسپیرت اولسه حرام اوله رق نجس اولدقندن
 مذکور دوده نجس اوله چق در. یوقسه پاک بر صو اوله
 چقدر.

اوقیانوس صاحبی ده المغمودیه ماده سنده بویله دیه در:
 کشیش (پوپ) بر تنها وقت ده حوضی صوایله طولدیرر
 ایچنه طوز یاخود بلسان یاغی القا ایدر تاکه تعفنه مانع
 اوله.

حاضر ده ده البته تعفن و تغیر ایتماسون اوچون بر نرسه
 سالار بولورغه کرک مونسنی بن حاضر گه صوراب
 توشنه آلامدم بلکه صور ابده حقیقت حالنی بلب بولماس
 فکر نده قالدیم. معافی.

مشایعه

(اوتسکان نومردن ما بعد)

موسی نه دیدی؟ موسی اورایه عودتندنبرو
 تارة تاریخ قرآن جمع اییدیورم دیه بر فچ اوراقلر
 تسوید ایدوب طاغندی. بونده ایسه موضوع رساله یه
 متعلق بر شی بالکلیه یوق حکمنده در.

وتارة مشهور ابوالعلاء معرینک زندقه مجموعه سنی

احتمالی یوق تو گادر. واقعه بر خطاسی ثابت بولسه
 دین جهندن آنده امن قالنی. چنکه ۲ نچی تبلیغرام
 ننگه خطا اولماقی احتمال توته. بوکا دلیل اوله رق
 اوشبو سنه بر واقعه نی یازمق بولام. اوشبو سنه بنم
 احبابار مدن بر او ترغمه آیزاسینه مکریه گه تبلیغرام
 یازدرغان. بویله: چوپرا کلرنی صاندنگمی یوقمی
 جواب بیر. شوشی تبلیغرام خبرنی آیزاسی بویله
 آلمش:

тря. продали или нѣтъ отвѣчай трян. продано
 شول تبلیغرامنی آلاچ چوپراک صور اغوچیلره
 آیزاسی بزم چوپرا کلر صاتلغان دیه ردایتمش بر هفته
 دن صوگ تبلیغرام بیر وچی قرداشی مکریه گه بارغاچ
 آغاسندن چوپرا کلرنی صاندنگمی دیه سوآلنک آغاسی
 چوپرا کلرنی سن صاتقانسن بیت. مونه سینک
 تبلیغرامک دیه کورستمش. مخبر بن بویله تبلیغرام
 بیر گانم یوق بن فقط سندن چوپرا کلرنی صاندنگمی
 یوقمی شونی صورادم دیه بین لرنده اختلاف چقه مشدر.
 من بعد بو برادر لر تبلیغرامده خطا اوله ایکان
 دیه اعتقاد قیلیمشار شولای بولغاچ سوال آیی حقنده
 تبلیغرامده خطا بواو احتمالی یوق دیه بنده لره نچک
 الزام حکم ایدلور بلکه شوکا بذاعدر حکومتمزده
 شهادت بابنده شهادتی ضرور اولان آدمنی نه قدر
 یراق مسافه ده اولسه ده تبلیغرام ایله شهادت آلمی
 بلکه مجلس قضاغه شول شاهدنک کنندی تحضیر
 قیله لر دیه مسمو عمدر. علمالر بو خصوصه بر آز
 فکر بورتور لر دیه دین و معیشت نک بر صحیفه سنده
 یازوگزی اوتنوب:

آلابوغه اویازی کچکده آخوند مجله اوقوچیکز عطاءالله یهودین

اداره - بز اوزمز شیخ افندی حضر تارینک سوز
 لرنی عبارات فقهاء وقواعد فقهیه گه موافق طابدیغمز
 دن شوندن آرتق سوز سویلی ویازه آلمایمز.
 محترم علمالر دخی نی ایتور لر؟

اگر دنیا قائم اولدقچه بویله شیلر اولمزه فخر کائنات
افندیمر صلعم دن، (یحمل هذا العلم من کل خلف عدوله
ینفون عنه تحریف الغالین و انتحال المبتطلین و تأویل
الجاهلین، «و»

(ان الله عند کل بدعة کید بها الاسلام و اهل و لیا
صالحا ینب عنه و یتسکام به الاماتة فاغتتموا حضور تلك
الجالس بالذب عن الضعفاء و توکلوا علی الله و کفی
بالله و کیلا،) بیور مز دیلر .

شمدنی غایت چیر کانچک ایسه ده (الضرورات تبیح
المحظورات «و» حکایة الکفر ایس بکفر) دیهرک
موسانک تاریخ ادیاننه دائر ایراد ایتدیکی صاچمه سنده
قوصدیغی کفریات و زندقیی تلخیص ایدلمده صگره
بر بر کفر اولدیغنی بیانه شروع ایدلمه . موسانک
صاچمه سنده قوصدیغی کفریات بر وجه آتی تلخیص
اولنور .

(۱) دین دیدکک وضع الهی اولمیوب هر بر دین
انسانک سائر احوال اقتصادی و مدنیه سی کبی امر
طبیعی و وجدانیدر .

یعنی کرب دین اسلام اولسون و کرب غیر
اولسون انسانلرک طبیعت و وجدانلریله بولدیقلری
(تایدیقلری) و تدریجی صورتده وجوده کتور دیقلری
بر شی و حالتدر .

(۲) بناء علیه انسانلرک سائر احوالاری تقبیح
اولندیغی کبی هیچ بر انسانک دینی تقبیح اولنمیوب
هر بر دین محترمدر .

(۳) و هیچ بر ملت و شخص اعتقاد و عبادتی ایچون
کافر دگلدر . بر کیسه ایسترسه آتشی، ایسترسه
کونشی، ایسترسه صغری، و بوزاغوی، الله اعتقاد
ایدهرک عبادت ایتسون اوکیسه بو اعتقاد و عبادتیل
کافر دگلدر .

(۴) هیچ بر ملت دینی و اعتقادی جهنندن دشمن
طوتلمز .

(۵) دینلرک بری حق دیگری باطل دگل، بر
دینک دیگر دینه رحمانیتی اولمیوب کافه ادیان

شرح ایدیورم دیه آنک زندقه سنی عالمه نشر
ایدوب بیک سنه قبر نده طنچ و راحت باتقان بیچاره دیه
بتون عالمدن اعنت اولدوب روحن رنجیتدی .

وتارة ادبیات عربیه نشر ایدیورم دیه موضوع
رساله دیره قدر تعلق اولمیان ادبسنلرک اظهار
ایلدی .

وتارة قرآن خطلری یا کاش باصلغان آنی
توزته چکم دیه بتون قرآن اهالیسون دیر سیلکتدی .
نه ایسه بونلری کنه بر بودالاق ایدی . اک نهایتنده
ایشته اور نبور غده حسینیه مدرسسه سیننه شوم آباغنی
باصار باصمز بو قدر زندقلر نشر ایتمه سیله بتون
مملکتنی آلت اوست ایتدی . نه یابدی دیه چکسر .
اوت نه یابدی ؟ دین اسلامک علویتن بیلدیره چکم
دیه تاریخ ادیان او قتمایه باشلاب

بیت :

خواست بیدل خواند الحمدی بر ان عارض دمید
چون کشادی پرده در بسم اللہش خواند غلط
وقفنچه، ایلك دفعه آغزن آچار آچمز، دین اسلامی
سائر ادیان باطللر ایله و مسلمانلری چواش چیرمش
صاموید چود و چور طلر ایله مساوی ایدوب کافه سن
اهل نجات ایلدی . احتمالک بو عاقلدن صادر اوله چق
شی دگل نصل اهل ملتدن کیسه سویلمه یین سوزی
سویلاب ایکی تقیضی بر جهلهیه جمع ایدوب رسوای
عالم اولور دیه چکسن . اوت طوغرودر حقلی سن
ادنی عقلی اولاندن صادر اولاچق صاچمه و زندقه
دگلدر . فقط

شعر : سنبدی لك الايام ما كنت جاهلا

ویا یتیک، بالاخبار من لم تزود
وقفنچه دنیاده هیچ کیسه ننگ خاطرینه خطور ایتمه مش
ورؤیاسینه کیرمه مش شیلرده واقع اولورمش که
بوننده (ایهلاک من هلاک عن بینة و یحیی من حی عن
بینة) کربیه سی ووقفنچه بیوک بر سد الهی واردر .
البتنده واردر . زیرا موافق ایله منافق، صدیق ایله
زندیق، بویله شیلرله یکدیگردن ممتاز اوله چقلدر .

مساویدر لر .

(۶) اعتقادده و اصول دینده هر بر انسان اجتهادنده مصیب هیچ کیسه سنک حقنده اجتهادنده خطا ایتدی دیبه حکم اولنهنز . سامریلر بوزاغوی ، هندوار صغر لری ، مجوسلر آتشلری ، وثنیلر اوثنان و اصناملری ، الله اعتقاد ایتمه لرنده مخطی دگللر بلکه مصیبدر لر . بو کفر ایسه بوندن اولگیلرینک اساسیدر .

(۷) بونلرک کافه لرینک نتیجه سی اوله رق آدم هم عصرندن الی یوم القیامة موجود اوله چق افراد بشرک کافه سی چواش ، چیرمش : آر ، موفشی ، صاموید ، چود ، چورتلر ، کافه لری نجات دائر هسینه داخلدر لر .

ترجیح

ولو جعلناه ملکاً لجعلناه رجلاً آیه کریمه سنده لو حرفی ک وضیعسی کره ک اول انتفاسی ایچون ثانی انتفا کره ک اول انتفاسی ثانی انتفاسنی ایجاب ایتسون کره ک ثانی ک استمراری ایچون اولسون معاذی جنابلری ک دعوی سنه دلیل اوله آلمیدر . معنی سی بز آنی فرشته ایتساک ایر قیلور ایردک دیماک فرشته قیلماقدق ایرده قیلماقدق یاخود فرشته قیلماقدق ایر قیلومز لازم ایدی دیماک ایر بولمادی فرشته هم بولمادی یا بز آنی فرشته قیلماقدق قیلماقدق اول دائماً ایر بولور ایدی .

مگر وجعلوا الملائکة الذین هم عباد الرحمن انا آیه کریمه سنده کافر لری فرشته لر نی مؤنث لر در دیولرینه جناب حقیق ذم مقامنده رد ایدهرک تقبیح ایدوی فی الحقیقة بنی بشر دیولرینه راجع اوله رق مؤنث دیو یارامی معنی سی (عبارة نص) مذکر دیو هم یارامی معناسی (دلالة نص) طریقله اولسه کره ک ننگ و لاتقل لهما فده تضرر یارامی شتم یارامی ایداً معناسنی تضمین لری ایچون یاخود مؤنث

دیو یاراماسه مذکر دیو هم یارامی ایدکی قیاس طریقله در .

لیکل شرب جماع هم بر له اتصافی دن متشرک لر در . العلم عند الله . شا کر یولداشی .

لاحقه

۱۹۱۱ نچی یلینک ۴۸ نچی عدد دین و معیشتده مندرج مقاله مه ماجقدر مذکور مقالام حدزنا و حدقنف و حدشرب و قصاص کبی اجر اسی فقط حکومت وظیفه سی اولغان و مملکت مزده و بلکه عصر حاضر مزده نادر اورنلارده اجر اقیلنغان رعیه و احادناسدن اجر اسی جائز اولغان مسئلهلار جمله سنندن قتل مرتد مسئله سینه متعلق ایدی بیکیف نک ق . ف . سنده (قرآن کریمده مرتد قتلینه دلالة ایدر آیت یاسوز یوقدر) هدیابنینه قارشی سنن نسائی دن (اخبرنا اسحق ابن منصور قال اخبرنا عبدالرحمن عن سفیان عن العشاء عن عبدالله ابن مرة عن مسروق عن عبدالله قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم والذی لاله غیره لایجلدم امری مسلم شهید ان لاله الا الله وانی رسول الله نفر التارک للاسلام مفارق الجماعة واثیب الزانر و النفس بالنفس) حدیثنی نقل ایلمش ایدم و عین شول منضمونک بخاری مسلم و ابو داود و نسائی و عامه سنن کتابلارنک عثمان ابن عفان و عائشه و ابن مسعود رضی الله عنهم دن متعدد سندلار ایله احادیث مرفوعه و صحیحه وارد اولمشدر . و معاذ ابن جبل رضی الله عنه نک ابو موسی الاشعری دن بر مرتدی قتل ایلمه کینی طلب و الزام ایلاب وقتلی صونکنده (هذا قضاء الله و قضاء رسول الله) دیه اوچ دفعه تکراریننی ذکر ایلاب احادیث نبویه ننگ تصریح ایلدکی معناغه آیات قرآنیه ننگ دلالة ایدکینی بیان و شواوق آیتلار ایله قتل مرتدکا استدلال ایلمش ایدیم مقاله منی نه قدر اختصارغه اجتهاد قیلسامده اوزون بولغانندن حمسنی بلکه سدسنی مجله مز

تجهل قبله بلمشدر

ودين و معيشت دينى و سنى مجره اولغانندن حريرت
بجنى فى الحقيقه قدر بجنى اولغانندن و صرف سياسى
اولغانندن لاتجالسو اهل القدر و لاتفاتحوهم - اقدرية
مجوس هذا الامه - حديثلارى ايله بحر عهيق لاتلجه
و طريق مظلم لاتسللكه - اثرلارىله ممنوع المناظره
سوزلار بواغاج مقاله منى بطولها در جنى هيئه اداره
مناسب كور مشدر. لكن اعتزال عاشقلارى اجتهاد
وامقلارى رئاسه مجبلارى مله منى تفريق و سوء عاقبه
كاسب بولونى بلوب قصدا مى ياكه بلمى غفلتلار ندا
نمى قدر بجنى حريرت بويلاوى ايله ساده صاق دللار
كايوتدروب اعتقاداً اهل السنه و الجماعة كاوعلامداهب
اربعة گه و مملكه مزدن ابوحنيفه امام اعظم مذهبته
منحصر اولمش شودرجه كا كيلدرك ساقلار مننك
مبارقلارندان دور بين لسكرارى سببلى اولوب امه
المجديه افتراق بليه سى و مذهب دعواسى نزاعندان
قوتسلمش بر زمانده تكرر فايوسى برار رساله
چغاروب. اوزينى فاضل محترم، استاذ اعظم عنوانلارى
ايله توصيف فيلدروب. امام و مجتهد بولوب كيسه و بطن
لارينى طوتروب و طويدر مق غرض فاسدينه بناء مادة
و معنى قومزه ضرر ايله اوغراشالار شول جده دن
فلسفه اعتقاد و فلسفه عبادة اسملى نرسه لسمينه قاراب
كشى اسلام بالالارى اوچون ديگان سوزلرندن آلدان
نوب، مطالعه، فيلسه تمام عبادات اسلاميه نى فلسفه سز
و اعتقاد اسلامى بوتون حكمة سز فيلوب كور
سته عبادات و اعتقادات اسلاميه فلسفه سزلكى اسميله
اسملاوكا مناسب ايكانينى بلدره عقلا و نقله هيچ بر دليل
لارى يوق در شولوق عرض ايله تاليف قيلنغان نر
سدلار قواعد فقهييه، ادبيات عربيه، اوزون كونده
روزه، ابن تيميه اسملى نرسه لار.

و فعل كا چقسه قرآن ترجمه سى ديگان نرسه لارى
ده غايه ضررلى طلاوة قرآن، حلاوة فرقان، تلاوة
كلام عظيم الشان دن حرمانهزه و فصاحة و بلاغة لغه
عربيه نى جهالتهزه سبب اولاقچ و خيم العاقبه بـ

اشدر. منم عقيدهم شول كتابچه لارنك صاحبلىرى
اعلانلر ايله امتياز لار ايله هيچ آرماس نرسه لارينى
قيمت بهاغه ساتولارينى يعنى صانه قچى بولولارينى
نظراً عرضلارى يالغزشر و عائلارى اولغان بطن لار
ينى طويدر مق. سلفلارنى سبلارى و كتب مستعمل دن
اعراض غه خدمتلارى قرينه و دليلم در. هر بر اهل
علم دن يانگا نرسه لارنى مطالعه قيلنغان وقتده (احقر
سوا من الناس سو الظن) حديثى مفاد نچه، ظاهر غه
قارامى باطنده مكر و مدسوس بر حيله بار ظنيله
سو ظن ايله مطالعه لارينى اوتنديم. شاعر ديدكى:
ولا يغرنك نور راق منظره

فكم تفتق عن مر من الثمر
ظاهر كورنشى گوزل چچك كا آلدانمه چونكه بيدك
كوب گوزل چچك اچى يمشدن اچيله آطه لى بيتى كنى
قرآن و حديث و اسلام ديگان و ملت كا خدمت ديگان
سوزلارينگا مغرور بولور غه آلدانور غه يارامى
همه سى تصنعى سوزلار و اشلار در.

بيكيفى ق- فى سننك ۱۶۷ نچى صحيحه سنده (حريرت
حقوقلر ينك هر بر نك انسان نك كيف مايشاء تصرفى در
حريرت اراده سنده اختيار نده انساننك استقلاليدر) ديه در،
شويله حريرت يوقا ريده بيان ايلدكم كنى اسلامك يوقدر
عالم امكان اوچون منصورده توگل هيئه اجتماعيه
و انتظام معاش و معاد اوچون ضرر دن باشقه هيچ بر نتيجه
پندير و فائده مؤدى بولميدر. و بونك صدقى بدبهييات
قيلندن، مشاهدات شاهد و تاريخ ناطق بر امر مستغنى
عن البياندر.

آخرى وار. امام عبدالحق سيمى پولاط.

محترم محرر افندى بنم توبنده گى مقاله منى مجله
محترمه گزه درج ايدو كزى اوتنديم.

«قوى صاقلوچى بوريلر»

بزم قريه من آرتق ضرر بولماسده تعليم تد
ربس نك يارم عصر دن بيرو دوام ايدوله كلدندن

اطرافه یخشینغه اسمی تارالغان بر قریه در
مدرسه لر مقتدر حضرتلر فولنده آلدن اله
یوردکندن اطراف اوللردن حتی شهرلردن بیله
طلبه لر کیلب مقصدچه فایدالن بکیل و کیتهلر ایدی.
یاریم عصر اصول قدیم اوزره معروف فن لر
اوقیله کیلب اطرافه یوزلر چدگنه دگل؛ مگنارچه
ملا و مدرس لر هؤذن و معلم لر یتشه کلدکلری
شو کونده تواترا اثبات ایدلورلک در.

بو قدر سنه آریهی طالهی اوقنوی حضرتلره،
مدرسه نی قاراشوب کیلوچی ذواتقه تشکر ایتو
همه نك بورچی اولدتی کبی مذکوراره نیتلرینه
کوره نصرت ویاردم بیروچی جناب حقهده ثنالر
اوقه لازم در. فقط شو قدرسی تأسفی که صوکلر
قریه مزنک مدرسه لرینه موثریق لر مداخله ایته
باشلاب در آخر شو مدرسه لر موثریق و نادان پاپو
چیتلر الینه کوچب شا کردار : قوی لر بوریلر
قاراماقینه توشکان کبی اولدیلر.

زیرا الکل اولده مدرسه نظارتی، تهما ما مدرسه
حالینه واقف و مطلع اولغان هم صورتا و معنا مدرسه نك
مربیسی اولغان حضرت قاراماقنده ایدی. بناء علیه
مدرسه یه نظارة جهندن هیچ نقصان کیلمی ایدی.
شا کردار هم طنج و اجتهاد ایلان اوقیلر ایدی.
حاضر ایسه مذکور موثریق لر پاپوچیتلر بولغانلی
بیرلی مدرسه نك همه تربیسی یلندن یل تنزل ایته
باشلاب شول بوری تعبیر ایتدکم موثریق لر بتون
شا کردارنی تاراتب بترو درجه سینه کیتوردیلر.

مدرسه گه الکل اول مداخله قیلولری برلن
شا کردار گه دشمن بولوب آندن حضرتکه عداوت
صافلاب بعضا حضرت وشا کردار ایلان سوگش
حضرت تبرک نك کوکلن صووتب شا کردار نك ده
چینالولرینه مانع بولورغه کرشدیلر.

قش کونلری بولسه مذکور پاپوچیتلر مدرسه نك
وانق چیرارین کرک یراغن اوطن و قهغانن آلهاس
بولدیلر. مدرسه لر وقتنده یاغلمی لر. اوزارینه

قولای کیزلر (خادم لر) قویب شا کردلره باش
بیررگه حضرتاره اطاعت قیلورغه قوشمادیلر. حتی
ممکن قدر شا کردنی اذالارغه حضرت سوزینه
اعتبار ایتماسکه صراحة قوشالر ایدی.

مدرسه حضرتلر نظارتنده اولغانده مدرسه مزدن
دگل شا کرد جمعه کونلرده وباشقه وقت لرده فقیر
فقرالرده فایده لنب مدرسه صولری ایلان طهارت لنب
نماز اوقیلر ایدی. مدرسه ده قهغانلر دیسته لب یاتا
ایدی. حاضر ایسه مدرسه گه بر قهغان ده یوق. فقط
خلفه لر گه قهغان ملک لانب شا کردلر شونلردن
فایدالنلر.

الکل حضرت مدرسه نك همه حاجت و ضرور -
تلیزینه آچه طابه تورغان ایدی حتی هر سنه
مدرسه نی تعمیر ایتدرب پیچارین قاراتب کوزدانوق
اوطن وغیر مایجتاج الیه لرین حاضر اب - طیار
ایتب قویه ایدی.

حاضر ایسه بونلر باریده منعکس بولدی. کرک
وقتده اوطن یوق قش بولسه پیچار جیهرک بولب
مدرسه نی توتن قاپلی، پاپوچیتلره ایتساک فلانغه
ایت آنسینه بارساک فلانغه ایت دیب ات ات که ات
قویرو قغه صلتاغان کبی صلتی بیرلر.

شونک اوچون قریه مزه شا کردلر نك کیلوی
آز ایدی. بولغانلرینه ده پاپوچیتلر معامله سنندن
طولای محله دن یاردم یوق، یاردم ایتو بر یافده
تورسن آچق یوز ایلان سویلاشوده بتدی. شول
طرز ایلان هر سنه اوچ یوزلب اوقی تورغان
شا کردنک حسابی بر یوزگه توشدی. دخی بر نچه
یلدن صوکل، مدرسه همان شول بوریلر نظارتنده
اولسه طبیعی منقرض اوله چق.

الکل مدرسه گه دیغان یرلر بار ایدی آنی ده
آلدیلر مدرسه بتونلای مسندسز قالب تربیه سز
ایتام خانه منزله سینه توشدی.

شو کون عهومی شا کردلر مدرسه حالندن بر
تین الکل خبری اولما بنچه پاپوچیتلر بولغان موثریق لر.

چن كوڭلاردا رنجى مز! مدرسەنىڭ اولىگى حالتىن ملاحظە ايدوب چىنلاب كوزلر مەزىن ياش توگەمز! قش كوني بولاسە صوق مدرسەدە طونلر كىوب او طروب درس لار او قوغاندە مدرسەنىڭ اولىگى حاللىرىدە نظر ايدوب كوڭلارنىڭ متأثر اولوى بىر خدانىڭ اوزىنە گنە معلوم در.

در واقع علم يورطى نىڭ شول حالگە توشوى ، بىچارە شاگردلارنىڭ صانسز مابوسىتلىرى مسلمان اولانلارنىڭ كوڭللىرىدە تاثير بىر مسلك توگل.

رسول اگر م نىڭ: «اش صاحبىنە تابش لىمەسە اول اش آغى بار ما يەچق بلىكە او طلى كورمى كولىگە كومگان كى سونەچك» دىگان مەھومدە اولان حدىثىنە بىزم مدرسە مصداق مجسم اولدى.

الله تعالى علم يورطلىرىن شوندى بىلەلردىن صافلاس. حقوق مدرسەنى اهلندىن غىرى لىر موينىنە طاقماسون. صاندوغاچلىرى پسىدىن، ياخود قولى لىرى يورىدىن، جناب حق صاقلاتماسون ايدى آمىن!

اذا لم تستطع شياً فدعه

وحاوله الى من تستطيع

«قريبه لى»

تنقىد

(دين و معيشت) مجله سىنىڭ ۳۴ نچى نومبرى نىڭ قىلىپ تون «سفر دە» عنوانلو مقاله دە مسافرنى اهل الله دىمەشسىز. حالبو كە (وقت) غزىتە سىنىڭ . . . نچى نومبرى نىڭ اول مسافرنى (ى . م .) دىب يازغان ايدى. هم مذكور مسافرنى بىمشىك تىران چقورغە افطارغاچ شوندى اولدى دىكانسىز. حالبو كە وقت نىڭ يازوندىن آڭلاندىغى كورە بىمشىك كىتكەچ دە اول مسافر هوشنى چىوب مك بلا ايله چقوردىن اوستورالوب چغوب بىر آز حالى چىكلايگاچ غر فە كىچەسى يورطانە قايتوب

ايرتا كوسىمىن تىياتر خبەرلىرى ايزلاب يور كاندە، تصادفى خلاقنىڭ عىد او قغان بىر لىرىنە باروب، حضر تىڭ عىد و عىظندە حضر تىڭ آغزىدىن چىقماغان سوزنى ايشىدوب عىدنىڭ ايكىنچى كون تىياترغە بارغان هم وقت غزىتە سىندە مذكور حضر تىكە، تشكر قىلە. بونلر بىت بار دە آنىڭ اولمگان ايدىكىنە شهادە بىر وب تورە لىر. تىك حضر تىڭ ايتىمگان سوزىنى «ايتىدى» دىوى آورو بىر ئىن مېمى چرىكلىدىكىدىن بولاسە كرك دىب ظن ايدىلە.

(وقت) هم (دين و معيشت) او قوچى،

ادارە (اهل الله) ى . م . توكل. بىر سىنىڭ فعلى ايكىنچى سنىڭ فعلىنە او خشاغاندىن آنلارنى بىر كشى دىب ظن ايتكانسىز، آنداي كشىلارنى اول تىرەدن ايزلاسه كز كوب تابارسىز. آبلز مەھسى اهل الله بولماس.

تورلى خبەرلر

تاغىيىف - صو داشارندىن صوك تاغىيىف نىڭ تور رىغە تركىبە گە كىتار گە قرار بىر دىگى خبەرلىرى عزتە لار دە كورادى.

شونىڭ اوچون اول اوزىنىڭ روسىيەدە بىر نچى درجەدە بىخشى اولغان بەز فابرىقە سىن بىلگىيە آقسىيو نىرنى، شىركىنە ۳مىليون ۶۰۰مك صوم غە ساتەچق ايمىش.

جماعت اشلىرى - صمار غوبىر نەسى نارا اوزىن اويازىنە جماعت اشلىرى دوام ايتدىرو اوچون صمار غوبىر نا طورىنە يوز مك صوم آقچە بىر لىگان.

بخاراي شىرىف - بخاراي شىرىف نىڭ بىر نچى درجە اغنىياسىدىن عبدالله خواجە قاسم خواجە يىف

جذابلى خيرات يولىنه مليوندن زياده آفچه قالدردن يازار بو ذات سودا اشلرندە صـوـكـ يىلردە يىخشوق ترقى كورگان . يىلىنە ۱۵ مليونلر آباروتى بولغان ايمش . هر نصل الله تعالى مرحوم نك روحى شادلاندرلق روشچە خيراتن - يولىنە فويارغە نصيب ايتسون . ايشتدلىكىنە كورە مرحوم قالدردغان آفچه سینه ايسكى اصولدە مدرسەلر بنا ايدوب طابە و مدرس لارگە يتارلك وقف لار تعيين ايدرگە وصيت ايتكان ايكان .

يويىلى

محترم (دين و معيشت) ژورنالينە درجگى راجىمز .

ميلاوز استانسە سنده ۱۹۱۲ نچى سنە ۲۶ نچى آوغستدە ۱۸۱۲ نچى سنە ۲۶ نچى آوغستدە وطمەزى دشمان شردنن خلاص فيلدىق ايجون آليكساندر انچى هم شول كوندە قهرمانق قىلغان گنيرال لار همدە مال و جانلرون آياماي صوغشقان عسكەرلر مرنك روحارينك طنچلقينە حاضرگى پادشاهەز ايمپراطور نيكولاي آليكساندر ويچ حضرتلرينك همدە اهل عيال و رعيه سينك شاد عمر سورما كينە دعالر قىلندى . مسجد شغرم خلق ايله طولوهمدە استاناراي پريستف صودىبنى اسليدوا تيل و باشقەلر بولغانى حالدە ، غايت طانطنهلى روشدە اجرا قىلندى . محترم حاج الاسلام حضرت خلقغە غايت تاثيرلى وعظاىر سويلادى . همدە جيولغان خلق رحمت اوقوب تارالدى . اوراملرنى مسلمان و روس بايلرى هر تورلى فلاكلر ايله تزيين قىلدىلر . همدە گوبير ناطور باشيلوف جنابلرون واسطە قياوب شاه اعظم حضرتلرينە شاداق تىليغرامى كوندرلدى .
معلم : ميسر العليهى بيك محمد اوف .

اچوچى لارگە عبرت - پتر باول ميشچانى ذالنور اپاكوف ايلان اوغلى حافظ : عيدنك ۳ نچى كونندە

اچوب ايسروب ، اتاسى برلن صوغشقانلر . اتاسى اوغلى نك باشينە بالطه برلن صوغب اوغلى نك باشن يارغان ومى اربن آغزغان . شوندىن صوك بالنيسهغە يبارگان لر . اول شوندە اولگان . اتاسن قولغ ، آغانلر «و» اچوچى لار شوندىن عبرت آلوب ايسرك لك نك ضررين او يلاسهلر اوزلرينە فايدەلى اولور ايدى .

قزالى - قزالى دە عيد كونلرندە قزل آعزلر اوز اويارندە گنە اچوب ياتولرينە قناعت ايتماينچە ادبيات كىچەسى ياصاغانلر . بوندە قزالى نك قزالرى كلا بولدىق كىيى باي بنتچەلردە بولغان . مع ذاك تاماشاچى لار بيك آز اولوب ادبيات كىچەسى اويىناوچى لار فرضى مقصدلرينە يتە المغانلر . بونلرە قزالى نك ديانتلى اهاليسى دە بيك رنجگانلر . عيد كونلرينك احترامن بتررگە سببچى اولانلرينە بد دعالر قىلەر ايكان .

خارجى خبرلر

تركيه و ايتاليا محاربەسى .

طرابلس بو هفته دە «ظنرور» نك غرب طرفندە بولغان «سد البحر» دە صوغش بولوب ايتاليانلر دن ايكى يوزدن زياده كشى اولگان . اوشانداق درنه دە صوغش بولوب ايكى ياقدنك بايتاق هلاكت اولمشدر فقط ريم تيلغراملرى صوگقى صوغشده ترك عسكەر لردن كوب هلاكت بولدى ديب تاراندىلر .

ريم - صلح حقندە يور و گان خبرلر ريم اهاليسى اوچون هنوز قناعتلى و فايدەلى نتيجه بيره آلەيلر . خلق صلح خبرين بر هفته ياخود زياده رەك كوتە دە اش چقماغاچ اوز آرا طاوش قوزغى لار . حكومت

رجاللربین گوداتب بتره لر ایکن .

انور بک - انور بکنی صوغش دن معلومات آلو اوچون بولورغه کیرک استانبولغه چاقوغانلر ایدی بونی چاقروچی ایش تور ککر کامیتمی بولغان. انور بک بونلره « مین وطن صوغشندن بوشی آلمیم آنده باروب بورودن مونده صوغشو مینم اوچون آرتق بولور » دیب جواب بیر گان. انور بکنک آتاسی طر ابلس دن فایتوب « ترکیه صلح ده، طر ابلس نک ایتالیا قولنده قالوینه راضی بولسه ده عربلر صوغشنی هیچ توقتانه چق توگل » دیب سویلا کان .

صوگفی عزته خبر لرینه کوره انور بک باب عالی گه : اکر صلح عقد ایتلسه ده مین صوغشنی اوز حسابمه دوام ایتدرچت من » دیب تیبلگرام بیر گان بو خبر خارجی غزته لرده ده کورلدی .

صلح بوکارچه صلح مذاکره لرنده (اسویچره ده) اولغان ایتالیا نیک صلح وکیلی « بیر تولینی » ریم گه فایتوب صلح حقنده غیر رسمی صورتده معلومات بیر گان . آندن صوگک ینه دن اسویچره گه فایتقان . آکار ایتالیا نیک باش وزیر ی هم خارجه وزیر لری صلح شرطلرنی گیزلو توتارغه امر ایتکانلر .

شونک اوچون بوکارچه نارالغان صلح شرطلری باریده حقیقت گه مطابق توگلدی لر .

تورکیه - فارو طاغ و صربیه حدودلرنده آرا صرا مصادمه لر بولب تورا .

ترکیه شیخ الاسلامی بتلیس و ژان ولایت ارینه : مسلمانلر خرسنیانلرنی جبرله مهن لر « دیب تنبیه نامه لر ییار گان . ترک لر صربیه گه بارا تورغان ۲۰ واغون صرب اسبابن اسکوب شهرنده توتوب آالغان لر . بوکا صربیه پروتسیت اعلان ایتسه ده فایده چقارا آالغان . شونک اوچون صربیه - موندنه یاکا دن چوالولر باش کوناروی احتمال توتله .

بلغاریه - بلغاریه ده عسکر آراسنده مانیورلر یاصاله، بلغاریه حکومتی : بلغارلر ترکیه گه صوغش آچو صدنده دگل، اول ازی بزده یوق، دیب اعلان طار ایتسه ده ترک لر بوکار بیگوق اوشانپ یتمی لر، شونک اوچون بلغاریه حدودنده اولان عسکر لرنی حرکت لندرب بلغار لرغه کورساتب قویالر . بلغاریه طور مانیورلردن صوگک عسکرلرین اورنلرینه فایتارا باشلادی، دیگان خبرلرده کورادی . شولای بولسه واقعا ده بلغاریه نک ترکیه - ایلان صوغشو خبرنی چن بولماس دیب امید ایته لر .

استانبول - عربیه ناظری ایتسیرلر گه صایلاو نظامینه فاتناشماسقه قوشقان . و شانداق وقفلر ناظرینک مقتی لر گه صایلاولردن چیتده توررغه صایلاو غه مداخله ایتماسکه بیورغان . بوخبر گه محلی ترک مطبوعاتنی نک بک اچلری بوشه ایکن .

استانبولک حبس ایدلگان جاوید بک ایلان حسین جاهد بک (طنین نک مسئول محرری) لر یانینه طاننش لرین یبارو و آنلر ایلان سویلاشدرونی حکومت منع ایتکان .

هند مسلمانلری : هند مسلمانلری طر ابلس صوغشنده جراثکنگان مجاهدلرنی دوالاو اوچون بر هیئت طبیب لر کوندر مکچی بولب اکلینر حکومتینه مراجعت ایتوب رخصت صور اغانلر اکلینر حکومتی بونلرغه شول طبیه اعضالرینه بیلتلر بیرورمن یباررسز دیب جواب فایتارغان .

آطه لر حقنده - ریم دن طارالغان خبرلرینه کوره ترکیه و ایتالیه صوغشنده آالغان آطه لرنی صلح مذاکره سنده ترکیه گه فالدرماسقه دیب حکومت گه مراجعت ایتوچی لر بار ایکن .

حکومت طر ابلس نی بز گه بیر سه لر ترک لر بز مشول مقصد مزه فارشی توشماسه لر آطه لرنی سوینه سوینه

بیر امر دیب جواب بیرگان ایمش.

یهودلر - استانبولنک بعض دائرلرندن تارالغان خبرلره کوره یهودلر فلسطین آفتانوهیهلی بر مملکت تاسیس ایتارگه فرض قیله ایکان ایمش. شول عرض ایلان یهودلر اتحاد ترقی جمعیتنه بیک کوب آقچلر بیرگانلر.

(المنار) مجله سینک اولدورک بایتاق نومرلرندره بو خصوصده سوزلر بولغالغان ایدی. بو سوز اتحاد ترقی دشمانلری طرفندن چغارلغان غنه سوز بولورغه اوخشامی اتحاد ترقی جمعیتنک دولتینه، عثمانلی ملتنه شوندا ی حیانتلر ایتکانن کوب کشیلر سویلیلر.

اورنبورغ خبرلری

جمعیتده مهم اش (!)

۹ نچی سنتابردده جمعیتنک عمومی جیولشی بولوب انک اول جمعیت اسمندن آچلاچق مکتبلر حقنده سوز بولوب شونک قویرغنک او طرز نیچه صومغه یاصاتلغان «وینوق» مسئلهسی ده ذکر ایدلدی. وینوقچی لرنک آکا تعیین ایتکان آقچه سی یتشمکانلکی معلوم ایتلدی. آندن صوگ جمعیت اسمندن آچیلهچق هنر مکتبی حقنده سوز چغیب شول هنر مکتبی کامسیه سندن هنر مکتبندن کیله چا کده مسلمانلرغه نینداین فایدالر طواچقی حقنده بر حضرت طرفندن سوال صورالدی. شول مسئله نک اثبات ایدلوی چیتن بولدفندن مسئله طمانلی کیونچه قالدی. جمعیتنک بعض اشاری خصوصاً کتبخانه نک ترقی ایتوی آقچه نه توقتالدفندن طولای شول آقچه نی طابو اوچون جمعیت اسلامیه اسمندن اوپشی (یعنی خاتونی قزی ایری بارا تورغان)

کیهیناتوغرفی اجاره گه آلوب آچارعه کیرک مسئلهسی فوزغاتلدی.

شول مسئلهده خلق ایکی طرف اولوب باشده شونک کیرا کلهگی طرفندن قدا قداغیلق نسبتیلر قزو قزو سویلاوچی لر و سویلاوچی لرنی یاقلاوچی لر بولسه ده مسئله نک اوچی حضرتلرگه توقف ایدوب شونک شرعا جایز و جایز اولماوی حقنده فتوی صور اوغه توقنادی.

فتوی صور اوغه قدر شول تیاترنک آچیلوی ضرور ایدکینه دایر کوب سوزلر بولدی حتی ایکی بوز اوغه کینک ایرا آلمی تورغان کشیلر ده مداخنه ایتدیلر. بیک ایرکن و قنده غنه جمعیه سینه بر مسجدکه کیله تورغان کشیلر: «جماعت اول تیاترنی آلو مسئلهسی بیک ضرور» مونک فتواسن حضرتلردن صوریق منه مین اوزم جماعتم بران قزلرم و بالالرم بران ایکی اوچ کونگه بر بارام» دیب آچونی بیک تاءکیدلاوچیلر بولغان شیکللی آندن نفرتلانه بز دیگان کشیلر ده یوق توگل ایدی.

برکت اولسن نعمت الله حضرت بو حقه آچودن اول یعنی آچوغه فتوی بیروندن اول آنک عمومی جهتدن یارامغان اورنلرین کورساتب اوز فکرین بیان ایدرک خلقنک بر قدرینک کوکللرین قایتاردی. شوندن صوگ فتوانی بر یاقغه قویب آچو آچماو مسئلهسنی غلاصاونهغه قویماق بولدیلر. در آخر آچوچی لر آیری اورا توررغه آچارغه راضی اولماو چی لر او طروب فالوغه دیه بر کیفیت معقول کورلدی. خلق هم قبولاشونی عملگه قویدیلر.

آچامز دیگان کشیلرگه توررغه قوشدیلر. شول آچامز یاغنده اولغان کشیلرنک بارمق صانندن آرمغانی معلوم بولغاچ اشنی کملرگنه بولغاته ایدکی آب آچق بلندی.

مین بونده: تورغان کشیلرنک شول تورغان وقتد، قزارغان یوزلرین قزغانه رق و شونک ایله گنه کفایه لنب تکرار یوزلری قزاروبن استه مینچه اسملر

باز میغنه او قوچی اردن عفو او تنوب کیتنام .
مسئله شونک برلن حل ایدلدی. و بناء هنی هندا
حاضر گه تیانتز آچماسقه بولدیلر .

شولوق جمعیتدوک وقت جریده سی آرقه لی
جمعیت گه جینالغان اعانه لره تشکر ایتونی و وقت غه
رحمت او قونی رئیس آغای خلقدن تکرار اوتنسه ده
بلام اول مسئله ده کوبلر نك اشتراکی او چون بر
آنی تخصیص ایتوینه ، بلام ، رحمت نك خصوصیلانغان
ایدکینه اعتبارا ، خلق نك کوبرا کنی سکوت ایلان
اوز در دیلر ، شونک او چون وقتچی لره رئیس اوزندن
چقغان بر آوز رحمت ایلن گنه کفایه لنور غه توغری
کیلدی .

جمعیت ده کشیده کوب ایدی حضرت تله ده بار ایدی
مسئله ده مهم ایدی . نعمت الله حضرت دن باشقه حضرت تله
ده سکوت ایتما گانده مسئله آرتق طاوشنی و سوز
اوز ایتونی حایزده اولماس ایدی . شونک او چون
چاره سز :

«انسکت خوفنا من لومة لایم
ضربنا من الحق ان قلت فتهندی»
شعری کو گالگه کیلدیده توردی .

خبر .

کون وهوالر - سنتابر باشلرندن بیرلی هوالر
صالقنایدنی . بعض کونلرده یغمورده یاودی .

ایگن حقلری - اون ایکنچی اون اوچنچی سنتابر
لرده ایگن بازارینه دورت ماک یوکلب ایگن کرگان
حقاری تو بنده گیچه :

قوبان بغدادی پودی اصوم ۴۳ تین

بیربرود
روسکی
آرش
تاری
ضولی
۱ صوم ۱۰ و ۲۰ تین
۸۸ ۶ بر صوم
۶۳ - ۶۵ تین
۷۰ - ۷۳ تین
۷۵ - ۸۵ تین

اداره دن .

محترم شا کر حضرت یواداشی جنابلرینده ! نیر .
نیدن مکتوب عنوانلو مقاله بز گه کیملنگانی یوق .

قزان میشچانی خیر الدین احمد جان اوغلی نه !
آدریسگرنی یاز مدیجگنر ایچون مکتوبکوز درج ایدلمی .
طالب العلم دیویفککه ! شعر یگنر ده یه سوز تمسز
سوزلر اولدیغندن درج ایدلمدی .
تقویم حقه ده «فلان حضرت نکه اشتراک» نام مقاله
مسئله کوزه خلاف اولدیغندن درج ایدلمی .

تاشکنددن تاتار معنی سی حقه ده یازلغان مقاله
باصلمی .

آنک صار طلر طرفندن طاشلر بران آطلوی
درست بولسه ده ، مونداغی عزیتلر آنی احترام
دیبکنه قارادیلر .

محرری فیض خان داودی .

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینف .

Издатель Мухамедвалій Хусаиновъ .

Редакторъ Фаизханъ Даутовъ .

Типографія журнала „Динъ ва Магшиетъ“
въ Оренбургъ .